

Sygn. akt *IV U 767/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Selwa

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Pokrzywa

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2013 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku **R. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o **emeryturę**

na skutek odwołania R. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 07 marca 2013 r. i z dnia 25 marca 2013 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 07 marca 2013r. i z dnia 25 marca 2013r. znak: (...)w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy R. D. prawo do emerytury poczynając od dnia 29 marca 2013r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

II. zasądza od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.-

Sygn. akt *IV U 767/13*

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 czerwca 2013 r.

Decyzją z dnia 7 marca 2013 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wskazując na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43) odmówił R. D. prawa do emerytury argumentując, iż nie spełnia on warunków wymaganych do jej uzyskania albowiem nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W uzasadnieniu powyższego Zakład wskazał, iż nie uznano za pracę w szczególnych warunkach zatrudnienia w/w w okresie od 11 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1998 r. z uwagi na braki formalne świadectwa pracy wystawionego na okoliczność powyższego – brak określenia charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę.

R. D. złożył odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Wskazał, że przez cały okres zatrudnienia w Fabryce (...) w R. pracował w warunkach szczególnych, co potwierdzić mogą świadkowie, o przesłuchanie których zawniósł.

W dniu 25 marca 2013 r. organ rentowy, po ponownej analizie akt sprawy wskutek przedłożenia przez R. D. dalszych dowodów, wydał kolejną decyzję, którą odmawiał przyznania mu prawa do emerytury wobec nie wykazania odpowiedniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Raz jeszcze zakwestionował, przywoływane na udowodnienie powyższego, zatrudnienie od 11 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1998 r.

Również od tej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie podnosząc w nim argumenty jednakowe co w piśmie stanowiącym odwołanie od decyzji wcześniejszej.

W odpowiedzi na wniesione odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. domagał się ich oddalenia ponawiając twierdzenia zawarte w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji. Podniósł, że wnioskodawca nie legitymuje się wymagany, co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Poza sporem pozostaje, iż R. D. na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował ponad 27 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 marca 2013 r. R. D. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o emeryturę w wieku obniżonym ze względu na wykonywanie przez niego pracy w warunkach szczególnych, powołując się na zatrudnienie w Fabryce (...) w R.. Zakład jednak po analizie przedłożonej dokumentacji w dniu 7 marca 2013 r. a następnie 25 marca 2013 r. wydał zaskarżone w sprawie decyzje, którymi odmawiał wnioskodawcy prawa do emerytury.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS)

R. D. urodził się (...)r.

Od 11 stycznia 1971 r. rozpoczął pracę w (...) Zakładach (...), później Fabryka (...) w R..

Wnioskodawca zatrudniony był

- od 11 stycznia 1971 r. do 30 czerwca 1971 r. jako przędzacz,
- od 1 lipca 1971 r. do 24 października 1972 r. jako zgrzeblarz,
- od 28 stycznia 1974 r. do 9 stycznia 1975 r. jako zgrzeblarz – kontoniarz, co określa dodatkowo na jakiej maszynie pracował,
- od 10 stycznia 1975 r. do 8 kwietnia 1979 r. jako mieszacz rozwłókniacz,
- od 9 kwietnia 1979 r. do 28 lutego 1989 r. pracował na stanowisku suszacz ,
- od 1 marca 1989 r. do 31 maja 1992 r. jako nastawiacz maszyn,
- od 1 czerwca 1992 r. do 31 maja 1994 r. jako mistrz wydziału wykańczalni,
- od 1 czerwca 1994 r. do 24 października 1999 r. jako nastawiacz maszyn.

Dalej wnioskodawca zatrudniony był jako mieszacz rozwłókniacz – wilkarz 25 październik 1999 r. do 24 kwietnia 2000 r., zaś od 25 kwietnia 2000 r. do 4 września 2000 r. i od 6 października 2000 r. do 28 lutego 2001 r. jako zgrzeblarz – wilkarz.

Były to zawsze czynności związane bądź z obróbką surowców włókienniczych lub prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Jako zgrzeblarz na zgrzeblarkach zajmował się mieszaniem surowca i wytwarzaniem półproduktu do dalszej produkcji przędzy, jako suszacz zajmował się suszeniem w suszarkach tkanin, gdy były to tkaniny grube wymagały dodatkowo jeszcze wirowania na wirówkach i wówczas takie czynności też wykonywał. Gdy pracował jako nastawiacz maszyn to do niego należało ustawienie parametrów około 12 maszyn na hali produkcyjnej. Nastawiał czas pracy maszyn, temperatury działania, dozowanie dowody, środków piorących czy środków impregnujących. Natomiast jako mistrz wydziału wykańczalni również był obecny bezpośrednio przy trwającej produkcji kontrolując jakość i prawidłowość wytwarzanych produktów oraz prac na wielu stanowiskach.

Przy obróbce, produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych występowało znaczne zapylenie oraz opary stosowanych środków chemicznych, nadto wysoka temperatura, wilgoć. Razem z wnioskodawcą w Fabryce (...) w R. pracowali R. S., M. C. i S. C..

Po ustaniu stosunku pracy z dniem 28 lutego 2001 r. R. D. otrzymał od pracodawcy świadectwo potwierdzające wykonywanie przez niego pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Nie budzą wątpliwości zeznania wnioskodawcy R. D. odnośnie rodzaju i charakteru czynności przez niego wykonywanych w ramach zatrudnienia w spornym okresie, które zostały złożone w jasny i konsekwentny sposób i co szczególne znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków słuchanych w sprawie. R. S., M. C. i S. C., którzy współpracowali z wnioskodawcą bezsprzecznie posiadali istotne informacje jakie czynności w/w wykonywał. Twierdzenia ich są jasne i szczegółowe i zasługują na wiarę.

Sąd dał wiarę również zebranych w sprawie dokumentom, albowiem nie budzą wątpliwości co do swej treści. Dokumentacja zgromadzona w aktach ZUS wraz z osobowymi źródłami dowodu w pełni dają podstawę do ustalenia natury zajmowanych przez wnioskodawcę stanowisk pracy jak i ram czasowych pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie pozostawało ustalenie uprawnień R. D. do emerytury w wieku obniżonym ze względu na rodzaj wykonywanej pracy przy uwzględnieniu, iż urodził się on (...)r. Zatem prawo w/w do emerytury rozważać należało w oparciu o przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227). W powołanym przepisie zostało przewidziane prawo do wcześniejszej emerytury dla zamkniętego katalogu ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy do końca 1998 r. spełnili ustawowo określone wymogi stażowe. Zróżnicowanie warunków przechodzenia na emeryturę ubezpieczonych, o których mowa w powoływanym przepisie ustawy w stosunku do innych ubezpieczonych dokonane zatem zostało nie tylko według kryterium urodzenia, ale także według dodatkowego kryterium posiadania na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganego stażu "zawodowego" i ubezpieczeniowego (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r. II UZP 14/06 OSNP 2007/13 – 14/199).

Art. 184 dotyczy więc tylko tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia ustawy w życie tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Od dnia 1 stycznia 2013 r. rozwiązanie stosunku pracy nie jest już warunkiem koniecznym nabycia prawa do emerytury.

W niniejszej sprawie bezsprzecznie zastosowanie znajdują również przepisy wydanego przez Radę Ministrów w dniu 7 lutego 1983 r. rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43). Stosownie do jego § 4 ust. 1, mężczyzna, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia R. D. uznania okresu zatrudnienia od 11 stycznia 1971 r. do 31 grudnia 1998 r. w Fabryce (...) w R. za czas pracy wykonywanej w szczególnych warunkach wskazując na brak dowodu potwierdzającego powyższe w niewątpliwy sposób. Z takim jednak stanowiskiem ZUS, zgodzić się nie można zważywszy na przedstawione i przeprowadzone w toku niniejszego postępowania dowody. W sposób bowiem nie budzący zastrzeżeń pozwoliły one przyjąć, że podstawa zaliczenia wnioskodawcy wspomnianego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych rzeczywiście istnieje. Dowody, na których oparł się Sąd czyniąc ustalenia w sprawie a w szczególności zeznania świadków oraz zeznania wnioskodawcy świadczą, że w okresie pracy w Fabryce (...) w R. stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał on czynności zaliczane do prac w warunkach szczególnych, tak jak zostało to ujęte w treści świadectwa pracy wydanego przez pracodawcę.

Jako przędzacz, zgrzeblarz czy mieszacz – rozwłókniacz pracował przy obróbce i przędzeniu surowców włókienniczych, jako suszacz i nastawiacz maszyn wykonywał czynności związane z wykańczaniem wyrobów włókienniczych, zaś jako mistrz wydziału wykańczalni dodatkowo jeszcze sprawował kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji na wydziale, w którym jako podstawowe wykonywane były prace przy produkcji wyrobów włókienniczych.

Prace tak określone wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe. Prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzenie ujęte są w wykazie A dziale VII pod poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) jako praca w szczególnych warunkach. Pod pozycją 4 działu VII wymieniono zaś prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Nadto kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji ii usług ujęte są w dziale XIV pod poz. 24.

Wszystkie więc czynności jakie w spornym okresie i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał R. D. uznawane są za prace w warunkach szczególnych. Tym samym należy uznać za czas pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych zatrudnienie od

- od 11 stycznia 1971 r. do 30 czerwca 1971 r. jako przędzacz,
- od 1 lipca 1971 r. do 24 października 1972 r. jako zgrzeblarz,
- od 28 stycznia 1974 r. do 9 stycznia 1975 r. jako zgrzeblarz – kontoniarz, co określa dodatkowo na jakiej maszynie pracował,
- od 10 stycznia 1975 r. do 8 kwietnia 1979 r. jako mieszacz rozwłókniacz,
- od 9 kwietnia 1979 r. do 28 lutego 1989 r. kiedy pracował na stanowisku suszacz ,
- od 1 marca 1989 r. do 31 maja 1992 r. jako nastawiacz maszyn,

- od 1 czerwca 1992 r. do 31 maja 1994 r. jako mistrz wydziału wykańczalni,

- od 1 czerwca 1994 r. do 24 października 1999 r. jako nastawiacz maszyn. Uwzględnieniu z uwagi na treść art. 184 ustawy emerytalnej podlega okres zamykający się w dacie 1 stycznia 1999 r.

Poczynione w sprawie niniejszej ustalenia bezsprzecznie pozwalają na przyjęcie, iż wnioskodawca w dacie wejścia w życie ustawy a to 1 stycznia 1999 r. R. D. spełniał wymóg stażu zatrudnienia w szczególnych warunkach – okres ustalony w sprawie dają łącznie ponad wymaganych 15 lat oraz ogólnego stażu ubezpieczeniowego. Nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego. Z dniem (...)r. osiągnął wymagany przepisami wiek a w dniu 1 marca 2013 r. złożył wniosek o emeryturę. Wobec powyższego Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie i stosownie do art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia wypełnienia wszystkich przesłanek – 29 marca 2013 r.

W myśl art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Chociaż bowiem orzeczenie w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter ustalający i prawo wnioskodawcy do emerytury istniało również w dacie wydania przez ZUS decyzji odmownej, to obowiązek świadczenia po stronie organu rentowego powstał dopiero od chwili ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. Odpowiednie dowody przesądzenia kwestii stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach zostały zgromadzone dopiero w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem zmieniającym zaskarżoną decyzję. Za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 98 kpc i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U Nr 163, poz. 1348).